

Становище

от проф. д-р Йоланда Зографова

за дисертация на тема „Партньорски отношения, личностна типология и ефективност на позитивната психотерапия“ на докторант Оксана Хорват-Станчева за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на Висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки. Професионално направление: 3.2 Психология, научна специалност ”Социална психология“

Представеният дисертационен труд е разработен в сферата на една колкото значима проблематика в научноизследователско отношение, толкова съществена в реалните междуличностни отношения. Деликатната сфера на партньорството, на интимните взаимоотношения изисква висок професионализъм и компетентност, независимо дали става дума за научно изследване, за консултативна дейност или за психотерапевтична подкрепа.

Дисертацията обхваща 256 страници текст, структуриран в две основни части – теоретична и емпирична. Цитирани са 156 източника, от които 65 на кирилица, 91 на латиница.

Докторантът търси източниците за различните проблеми в партньорските отношения, в личностните особености на индивида. Теоретичният модел се основава от една страна на личностовата типология на Юнг, чрез която се осигурява подход за анализ кои характерни особености на личността се свързват с определени проблеми при партньорството и какъв тип стратегии биха избрали индивиди със съответните типове личност. От друга страна, чрез метода на позитивната психотерапия на Н. Песешкиан се въвеждат в изследването специфичните ресурси и стратегии за справяне с проблемите при партньорство. В теоретичната част са представени обстойно и компетентно идеите в дискутираната сфера, включително развитието и операционализирането на Юнговата типология през методиката на Майерс-Бригс, концепцията за партньорствата в рамките на позитивната психотерапия и е представен детайлен сравнителен концептуален анализ на теорията на Юнг и подхода на Песешкиан. Включен е и преглед на някои теории и подходи от социалната психология, макар че в тази глава би могло съдържанието да е по-богато, тъй като социалнопсихологичните подходи и теории съдържат признати постижения в областта на междуличностните отношения в рамките на столетие. Логичен преход

към емпиричното изследване е глава 3, посветена на проблема за ефективността на психотерапията.

Втората част обхваща цялостната емпирична и експериментална работа, подчинена на целта на изследването, която е да се докаже, че позитивната психотерапия е ефективна при проблеми в партньорствата при лица, принадлежащи към различни личностни типове според типологията на К. Г. Юнг. Формулираните задачи и хипотези са релевантни, а за емпирико-експерименталната им проверка е съставена и включена батерия от добре проверени за надеждност, методики в международната и адаптирани в националната изследователска практика, като: MBTI (Myers-Briggs Type Indicator), WIPPF (Висбаденски инвентар по позитивна и фамилна психотерапия), Тест за чувство за кохерентност (Тест за стресоустойчивост) – SOC на А. Антоновски, както е и подготвено структурирано интервю, на базата на формулирани въпроси от Н. Песешкиан в областта на конфликтите и справяне с тях Тест за изследване на компонентите на психичното състояние на О. Микшик, Тест за изследване на оптимизма като личностна диспозиция (LOT-R) (Scheier, Carver & Bridges, 1994) и терапевтичен разговор също имат важно място в избраната комбинация. Тази селекция от сериозни и нелеки за прилагане методики респектира сама по себе си, а коректното провеждане на целия изследователски процес във времето с всички включени етапи на преди и след терапевтичните интервенции утвърждава впечатлението за един млад и надежден учен в лицето на Оксана Хорват-Станчева.

Предложените и така формулирани научни приноси могат да бъдат напълно приети, тъй като работата успява реално да съчетае в интегративен подход, позволяващ да се установят връзките между основните функции според типологията на Юнг и предпочитаните области на преработване на конфликти според Н. Песешкиан. В голямата си част хипотезите са потвърдени, като може да се изтъкне между значимите постижения на дисертацията в практически и психотерапевтичен смисъл, че се доказва, че лицата, които се подлагат на психотерапия, имат по-добри показатели по различните критерии, в които се вписват и особеностите на общото психично състояние, и конкретният възникнал проблем в партньорските отношения, в сравнение с лица, които не са преминали през психотерапията, приложена и описана на едно високо равнище на познание и професионализъм от Оксана Хорват. Научните публикации на докторанта са в известни научни издания и представят коректно изследователските постановки от дисертационния труд.

В заключение, на базата на пълната ми убеденост във високите качества на представения труд и неговите научен, практически и психотерапевтичен потенциал за прилагане в решаване на реалните проблеми в човешките взаимоотношения, напълно подкрепям придобиването на научната и образователна степен „доктор“ от Оксана Хорват.

20.10.2016г.

Подпис:

Проф. д-р Йоланда Зографова